

ARCHIWUM UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

ZESPÓŁ:

Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego 1849-1945

SYGNATURA:

WF II 504 – Teczki akt doktorskich podania o dopuszczenie do egzaminów ścisłych, ocena pracy, załączniki 1860-1945

SYGNATURA OBIEKTU:

WF II 504 – Bystroń Jan

DIGITALIZACJA:

Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego

2017 r.

1. NR ARCHIWUM: 805	2. NAZWA ARCHIWUM: Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego	
3. NAZWA ZESPOŁU: Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego 1849-1945 (WF II)		
4. NR ZESPOŁU: 17	5. SYGNATURA OBIEKTU: WF II 504 – Bystron Jan	
6. LICZBA STRON/KART: 22		7. LICZBA SKANÓW: 22
8. DATA WYKONANIA: 2017	9. NAZWA PRACOWNI: Archiwum UJ	10. WYKONAWCA KOPII CYFROWYCH: Jacek Urbanowicz
11. UWAGI: -		

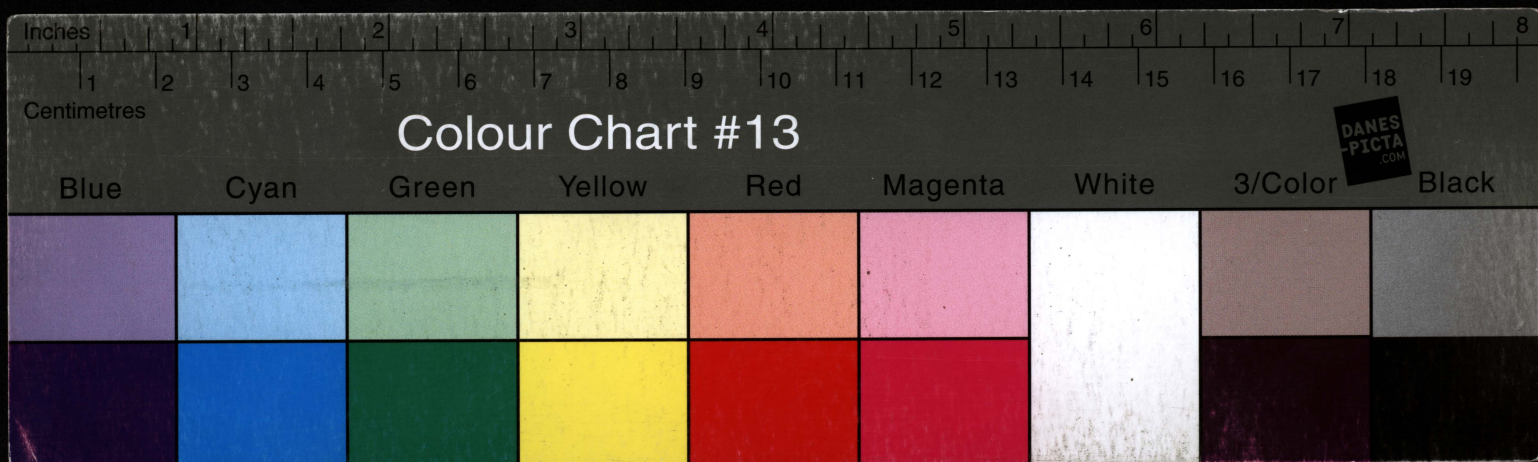
1

Świetny Wydział filozoficzny!

Podpisany, uczeń Wydziału filozoficznego w Uniwersytecie Jagiellońskim, urodzony w Dolnych Doty-
niach w Księstwie Cieszyńskim
d. 13^{go} Czerwca r. 1860, ukoń-
czony w r. 1881 nauki gimnazy-
jalne w c. k. Gimnazjum w Cie-
szynie a całoroletnie studia na
Wydziale filozoficznym w Univer-
sytecie Jagiellońskim (1881-1885),
ma prawo prosić Świetnego
Wydziału filozoficznego o łaskawe
przyopuszczenie go do zolowa-
nia egzaminów ścisłych (progra-
du) z porównawczej gramatyki
języków słowiańskich w połą-
czeniu z filologią klasyczną
na podstawie zatytułowanej rozprawy:
„O mowie polskiej w dorzeczu Sto-
nawki i Łacyny” w Księstwie Cie-
szyńskim”.

W Krakowie, dnia 11^{go} Grudnia 1885 r.

Jan Bystron.

4

Ł. hyd. fil. - L. 140
pro 11/12 85

Do
Świętnego Wydziału filozo-
ficznego w
Uniwersytecie Jagiellońskim

Jan Bystron
uczeń V. r. Wydziału
filozoficznego w Uni-
wersytecie Jagiellońskim

prosi

o przypuszczenie go
do egzaminów ściślejszych
(pro gradu) z porównaw-
czej gramatyki języ-
ków słowiańskich w
potęczeniu z filolo-
giją klasyczną.

Jan Bystron. O mowie polskiej
na dorzeczu Sonaunki i Lucyny
w Księstwie Cieszyńskim. W Krakowie
Osobne odbicie z XII Tomu Rozpraw
Wydziatu filologicznego Akademii
Umiejętności. 1885.

Predmiotem rozprawy p. Bystronia
jest przedstawienie właściwości mowy
ludu polskiego, zamieszkującego za-
chodnią część Księstwa Cieszyńskiego
na Śląsku, w okolicach przeciętych
rzekami Sonaunką i Lucyną. Jest
to lud, noszący nazwę Lachów. Na
wstępie autor zastanawia się nad po-
chodzeniem i pierwotnem znaczeniem
nazwy Lach; rozbióra co do tej kwestyi
zdania Prof. Kehrunga, Perwolffa
i Jagieła i przychyła się do mniema-
nia, że wyraz ten oznaczał pierwotnie
mieszkańca równin. Dalej p. Bystron
zwraca uwagę na przezwisko „Wasserpolen,
Wasserpolaken, przez Niemców Śląza-
kom nadane i określa chronologicznie
jego powstanie. Po wyliczeniu źró-
deł i prac pierwotnych, na których
autor się opiera, następuje rozbiór
gramatyczny mowy laskiej.

W pierwszej, najobfitszej części
(Główniej), w dwu działach, autor
przechodzi szczegółowo i wyczerpująco
właściwości fonetyczne badanej
mowy w zakresie samogłosek i

spółgłosek, przyjmując za podstawę
głoski starostowińskie i ogólnie polskie,
przy czym uwzględniła także język
litewski i inne aryjo-europejskie.

Druga część obejmuje fleksyję, to jest
naukę o deklinacji i konjugacji. Dalej
następuje rzecz o etymologii ludowej,
na koniec przykłady do składni kanu-
kaja, część gramatyczną rozprawy.

Dział gramatyczny w dalszym ciągu il-
lustrują wzory języka, a na przed: wykaz
imion własnych, chrześcijańskich, nazw rodowych,
nazw zwierząt, opowiadanie prozą, przy-
ślowia i przysłowia. Słowniczek wyrazów
kończy całą pracę.

Rozprawa p. Prystronia odrzuca się
we wszystkich swych częściach metodą nauko-
wą, i dowodzi, że autor jej przyswoił sobie
materjęcie zasady gramatyki porównawczej
języków słowiańskich, a zwłaszcza polskiego
i że zna gruntownie nie tylko język sta-
rostowiński, ale i inne pobratymcze
narzeza. Przedwzyszkim za chlubną
zależe poczytać to należy autorowi, że
tak gruntownie obeznał się z dotychczasową
literaturą dialektologiczną polską i
czeską, która to ostatnia ma wielkie
znaczenie przy badaniu gwar polskich,
graniczących z mową morawską. Gram-
atyczną ta obciążona nawet może służyć
rozprawę zbyt licznymi cytacjami.

Autor w dostatecznej mierze u-

mgłę duił wpływ języka czeskiego i sąsiadnie-
go narzeka morawskiego na gwar łaską,
(§§ 60, 64, 66); bytoby jednak korzystniej,
gdyby przedmiot ten był traktowany
w osobnym dziele. Również ryskała by
praca na tem, gdyby autor był skrupu-
latniej wydzielił zjawiska i procesy czysto
fonetyczne od przemian, zależnych od dzia-
łania analogii, błędnego pojęcia etymologicznego
i t.p. czynników psychicznych. Uwaga ta
odnosi się np. do § 8, 3 (jargany-jargai nie);
§ 15 (velibřed); § 25 (ogoloni, nořoni); § 26
(nořigo); § 30, 1, 5 (rozetwa, jednorat); § 30, 2, α,
(řrac); § 30, 3, β (nařigo, velřigo); § 31, i. (obervě-břvi)
§ 32 (regracyj rekreacyja, sekucyj); § 41 (hne-
stja końcówek plur. loc och, ach, która należy
do flexyi); § 69 (rozmaryjān); § 71 (muřim,
muřom, nořom, vořom, nařony, vořony, ro-
veřony) § 81, α, (pereř, bereř, pereće, bereće);
§ 84 (hrájirak, kulifant, - kugelfang); § 89, α,
(rozynka-Rozyna); § 91 (konviřyja, konviřař);
§ 93 (veruřom), § 97. (formy adverb. comparat.
petnějši, tacnějši) i t.p.

Te i tym podobne drobne usterki, z resztą
z łatwością usunąć się dające, nie zmniejszają
bynajmniej wartości całej pracy, która jest
bardzo cennym przyczyńkiem do dialekto-
logii polskiej i znalazła już kilkakrotnie
stwierdzenie w bieżącej literaturze kry-
tyczno-naukowej polskiej i czeskiej.

Na podstawie rozprawy w sprawie
będącej, pan Jan Bystron może

być dopuszczony do egzaminu na stopień
doktora filozofii. —

Nadmieniam w końcu, że Czasopismo
Warszawskie „Prace filologiczne” w 2^m zeszyte
mieści dwie prace p. Pryskrowia, p. 4. i) Rozbiór
porównawczy znanych, tekstów polskich: Modlitwy
Paniskiej, Porzucenia Amelskiego, Składu
spomniskiego i decalogu. 2) Opienie do
N. Maryi Panny z parafku w. XVI.

w Krakowie d. 13 Lutego 1886

dr. Leupjusz Malinowski

Nie przyznaję sobie prawa
 głosu w przedmiocie wyraża-
 cych osobnych i szeregowych
 studiów, oświadczenie 2 go i 3
 przyjął już zupełnie do wiadomości
 tegoż referenta prof. Cha-
 nowskiego, na którego powołanie
 i przekonania polegać mogę.
 Od siebie dobrać mogę tylko
 jednego kandydata. Kandydat ten
 już jest do dwóch prac dawniej-
 szych jako nietylko pracownikiem
 i samodzielnym, ale już gromad-
 kowy materiału i badaw różnorod-
 nych lub odnośnie żywych pol-
 skiego. Stano wiado dotychczas
 to daje mu wszelkie prawo
 ubiegania się o stopień doktor-
 skiego. Minijera jego wyprawie
 opisy jego dotychczas istoty
 jednego z tych namerów, tytuł
 ten oczywiście rozumieć.
 Przeprowadzenie do czasu

Latem nim moris meo
Idoniam spadadai pod woz
plikow.

O jedne tylko smutne sprawy
tam. Jęki ludu w powie
czyli Słucha austry marywa
ty Lachem, to dla czego i
jakiem sposobem jego mowa
moim ty marywa Lachy, a
nie Lachy? Wsi zamiast wieci
(u pierwszego przypadku liczb
mnożnej) musi być jak było
tylko będem drucharskim.
w Krbelowie d. 18 lutego 1880.

H. T. P. P. P. P.
prof. lit. polsk.

DZIEKAN
WYDZIAŁU FILOZOFICZNEGO
c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie.

I. 205

Łaproszenie
na pierwszy ścisły egzamin p. Jana Bystronia
który się odbydzie w d. 25 lutego we Czwartek
o godzinie 4^{tej} po południu.

Kraków 18 lutego 1886

N. Porębski

Do

Dr. Wł. Porębski

Dr. Tokarskiego

Dr. Tarnowskiego

Łakiewskiego

Maternowskiego

Male

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY
c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie.

L. 216

Prołok

II egzaminium ścisłe p. Jana Bystrona
z filologii łacińskiej, filologii klasycznej oraz historii
starożytnej, który się odbył 25 Lutego 1886 r.

Obecni : przewodniczący Dr. Jan, egzaminatorowie
prof. Sikorski, Zelencki, Farnowski i Melnowski.

Egzaminium rozpoczęło się o godzinie 4¹⁵ prof. Melnowski
przebiega do godziny 4 m. 50 potem prof. Farnowski do 5 m. 15.
Dalej prof. Zelencki do 5 m. 40. następnie prof. Sikorski do 6 m. 10.

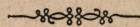
Na odbyte, po egzaminie, mercedie ocenione w egzaminie
wypadł z podziałem : doborze

d. j. n.

N. Porębski

M. Kurzyński
Zelencki
H. Farnowski
Melnowski

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY
c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie.

L. 237

Mam zaszczyt napisać W Wójcikowi
jako egzaminatorów na II rygorozum (filozof.)
p. Jana Bystronia, który się odbywa w Piątek
dnia 12 bm. o godzinie 5 popołudniu.

Kr. 10/3 1886

Miołki

Do W Wójcikowi
Prof. Dr. Karłowicki^o Dykarkowski
Prof. Dr. Straszewski. Główny

DZIEKAN
WYDZIAŁU FILOZOFICZNEGO
c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie.

I. 243.

Protokół

z II egzaminu ścisłego (z filozofii) pana Jana Bystronia,
który się odbył dnia 12 Marca 1886 o godz. 4 popołudniu.

Przewodniczący: Prorokian prof. Smolka.

Egzaminatorowie: prof. Straszewski i prof. Karliński.

Rozpoznał egzamin prof. Karliński o godz. 4¹⁵
i pytał do godz. 4 min. 30, następnie prof. Straszewski
pytał do godz. 5.

Wynik egzaminu uznano jednogłośnie za dobry.

Kraków. D. k. s.

Smolka
J. Prorokian
D. Karliński
A. Straszewski

Ministerium
für Cultus und Unterricht.

Z. 19273

Dr. Wzd. fil L 79
25/x 86.

21

Manuscript

Im Auftrag zum vorstehenden Erlasse
vom 6. October l. J. 16859 wird dem Decanats
der mit dem Briefe vom 5. August l. J.
3. 518 vorgelegte Arbeit des phil. D. Johann Bystrow
„über Lessings Epigramme und seine Arbeit
an der Poetik des Epigramms“ übermittelt.

Hier, am 19. October 1886.

Für den Minister für Cultus und Unterricht:

Greun

Der Decanats der philosophischen Facultät der
k. k. Universität Graz.

33

